

moschus, nigella, opopanax, origanum omnis generis, petroselinum, piper, ptarmice, pulegium, raphanus, ruta hortensis, sampsychnus, sabina, silybrium, trifolium, vinum vetus.

QVAE QVARTO ORDINE

calefaciunt.

Caput XXXVII.

Pustulas excitant, adurunt, & erodunt, vt sunt, allium, adarce, cepa, costus, euphorbium, lepidium, nasturtium, porrum, pyrethrum, ruta syluestris, sinapi, struthium, tithymali, chelidonium vtrumq̃.

QVAE PRIMO ORDINE RE-

frigerant.

Caput XXXI.

Calorem innatum refrigerant imminuuntq̃, adeoq̃ coctiones aliquo modo impediunt, qualia sunt, atriplex, acini vuae, caro citrei, cotonea, gramē, hordeum, malua, milium, myrtus, pyra, pruna, rosa, viola.

QVAE SECUNDO ORDINE

refrigerant.

Caput XXXII.

Incrassant, caloremq̃ naturalem euidenter obtundunt, vt sunt acacia, blitum, cucurbita, cucumis, damascena pruna, galla, intybum, hyacinthus, lens palustris, mala granata, oxyphoenicum, pepones, persica, plantago, polygonum, psyllium, rhus obsoniorum, solanum hortense.

QVAE TERTIO ORDINE

refrigerant.

Caput XXXIII.

Internos corporis meatus occludunt, sensus omnes stupefaciunt, vt sunt, hyoscyamus, mandragora, nymphæa, portulaca, potamogiton, fantala omnis generis, semperuiuum.

QVAE QVARTO REFRIGE-

rant ordine.

Caput XXXI.

Congelant, calorem natium extinguunt, & interficiunt, qualia sunt, cicuta, opium, papauer.

QVAE PRIMO ORDINE

humeſtant.

Caput XXXII.

Leniunt & lubricant, vt sunt buglossum, citrij caro, helxine, malua, rapa, saccharum, satyrium, sesamum.

QVAE SECUNDO ORDINE

humeſtant.

Caput XXXIII.

Relaxant;

Relaxant, naturaliumque partium robur imbecillius reddunt, ut sunt, atriplex, blitum, cucurbita, lactuca, lenticula palustris, melones, oxyphœnicum, pepones, persica, portulaca, pruna damascena, violæ, vuæ maturæ.

QVAE PRIMO ORDINE
deficcant.

Caput XXXIII.

Corpus validius, sensusque vegetiores reddunt. Talia sunt, brassica, beta, castanea, chamæmelum, crocus, fœniculum, faba, fœnumgræcum, hordeum, hyacinthus, malobathrum, myrtus, thus.

QVAE SECUNDO ORDINE
deficcant.

Caput XXXV.

Manifestè astringunt, humorumque transitum intercipiunt, ut sunt, anechum, artemisia, balauritium, balsamum, bursa pastoris, caphura, quorundam sententia, capparitis, cassutha, calamus odoratus, cotonea, eruum, galbanum, gingidium, lentes, mel, mastiche, mentha, menthastrum, milium, myrrha, nux moschata, opopanax, oriza, pix arida, pistacium, plantago, pyra, raphanus, rosmarinus, santala, spica nardi.

QVAE TERTIO ORDINE
deficcant.

Caput XXXVI.

Abrotonum vstum, acacia, absinthium, acetum, acorus, aloe, ammi, anisum, anethum, apium, asarum, careum, chamedrys, chamæpitys, calamintha, caphura, utaliqui censent, cinamomum, coriandrum, cuminum, elleborus, epithymum, galla, caryophyllum, hyssopum, iuniperus, macer, marrubium, milium, moschus, nymphaea, origanum, petroselinum, pentaphyllum, peucedanum, piper, polium, ptarmice, rhus obsoniorum, sampsychem, sanguis draconis, sabina, sal, sisymbrium, trifolium.

QVAE QUARTO DESIC-
cant ordine.

Caput XXXVII.

Allium, nasturtium, ruta sylvestris, sinapi, chelidonium.

DE MEDICAMENTIS SIMPLICIBVS
peculiares corporis partes
iuuantibus.

Caput XXXVIII.

Non defuturos hoc loco indoctos, & ad calumniandum dumtaxat matos homines quosdam scio, qui nos ridebunt, quod esse medicamenta, quæ privatim hanc vel aliam corporis partem, verbi gratia, caput, thoracem, iecur, iuvent, asserere audeamus. Quæ enim fieri posset ut hæc ætas, quæ etiam optima quæque calumnijs deprimere solet, illa tanquam à veritate aliena non exhiberet: quum Galeni etiam ætate, quæ nostra tamen, quod credimus, paulo melior fuit, reperti sint, qui hoc dogma prorsus explodere voluerint, in hæc prorumpentes verba: Num præses quidam eis imperat, quemadmodum Tragedia inquit:

L ij 2108

Σὺ μοὶ βάδιζε τὰς ἐωνάχους ῥοάς,
 σὺ δ' ἀμφὶ δέσας σέχε τὰς καδμύιας. id est:

Tu vife latas properè ripas Inachi,

Tu perge Thebas modò quas Cadmus condidit:

vt medicamentum hoc ad iecoris portas, illud ad vesicam, vel renes proficisci
 necesse sit? An non quod in ventriculum ingestum est, iecur quidem excipit,
 inde verò per vniuersas corporis partes defertur? Atqui sycophantis illis qui
 hoc pacto nobis obganniunt, ita cum Galeno respondemus: Hoc scomma eos
 tam esse medicamentorum facultatis imperitos arguit, vt à marino lepore pul-
 monem exulcerari solum ex omnibus particulis corporis penitus ignorent:
 vesicam solam à cantharidibus, ab alijs renum lapides conteri, ab alijs rursus
 pulmonis atq; thoracis promptas fieri excreationes, quemadmodù ab alijs alia
 in vna quadam particula singulariter perfici. Vt igitur sunt medicamenta quæ-
 dam quæ priuatim partes quasdam corporis vitiant: sic etiam nonnulla reper-
 untur, quæ quibusdam corporis partibus eximiè iuuandis sunt idonea. Vtrum-
 que experientia confirmat, & id ipsum veterum testimonia cõprobant. Si qui-
 dem Galenus in libro de Theriaca ad Pisonem ita scriptum reliquit: Nonnulla
 partes quasdam corporis priuatim vitiant. Nam lepus marinus pulmonem ex-
 ulcerat. Cantharides vesicam peculiariter offendunt. Econtrario pleraq; me-
 dicamenta quasdam corporis partes præcipuè iuuare solent. Laboranti enim
 iecori sæpe Eupatorium herba perstrenuè auxiliata est. Glans vnguentaria lie-
 nem iuuat. Saxifraga & betonica renes probè afficiunt: & similiter alia aliorum,
 vt experientia obseruauimus, propria sunt medicamenta. Idem etiam lib. 13.
 Ther. methodi tradit, inquit: Quale medicamentum iocinori est absinthiũ,
 tale est lienì capparìs cortex. Quale rursus iocinori Eupatorium, tale est lienì
 Scolopendrium. Galeni sententiæ subscribunt etiam tota Arabum familia, &
 reliqui nostræ atatis medici, neq; ab re, quòd illorum sententiam quotidiana
 experientia, vt diximus, cui nemo temerè refragari debet, confirmet. Quòd au-
 tem alia medicamenta alias corporis partes quasi delectu quodam iuuent, aut
 lædant, id sit totius substantiæ proprietate, non quæ ad vniuersum corpus, sed
 quæ ad vnamquampiam particulam comparatur. Nihil enim est in vlla naturæ
 parte, quod non peculiari & occulta proprietate vigeat. Et iam si multa inter se
 conferamus, necesse est omnino has illorum proprietates aut similitudine qua-
 dam & affinitate consentire, aut dissimilitudine atq; dissidio aduersari. Hinc
 sympathiæ & antipathiæ, id est, consensiones & dissensiones profectæ sunt, omnibus
 rebus diuinitus insertæ, arcanæ quidem illæ & abdite, quas natura siue Deus
 ipse, nos mirari potius quàm scire, voluit. Hæ causæ habentur omnium occul-
 torũ effectuum, qui nullis euidētibus rationibus probabiles existunt. Quòd
 igitur alia medicamenta alias corporis partes aut iuuent, aut lædant, in causa est
 sympathia vel antipathia. Quapropter quod à marino lepore, vt dictum est,
 pulmo vnus ex omnibus corporis particulis, è cantharidibus vesica sola exul-
 ceratur, & Eupatorium iecur iuuat, non manifesta aliqua qualitas, sed totius sub-
 stantiæ similitudo & amicitia, aut dissidium & repugnantia efficit. Cæterum,
 ne hoc silentio transeamus, facultates à partibus nominatæ sunt, non q; omni-
 bus partibus quam nomine indicant affectibus conueniunt, nec quòd ita vni
 parti conducant, vt nihil alijs partibus profint: sed quia frequentissimè, & ma-
 gno cum fructu, ac potissimùm eam partem à qua nomē sunt mutuata, iuuent.
 Quapropter quum in parte vna aliqua humorem concoquere, aut ab ea vacua-
 re volumus, tum medicamento facultas aliqua à parte illa nominata miscenda
 erit. Vt, exempli causa, oxymeli coquit, incidit, tenuat, vacuat ex æquo in omni-
 bus corporis partibus, vbi verò pæonia aut betonica illi incoquitur, id ipsum
 valenti-

Causa eorum
 quæ certas
 partes iuuat,
 aut lædunt.

συμπάθεια
 αντιπάθεια.

Facultates à
 partibus cur
 nominatæ.

valentius in capite præstat, cappare autem in liene. Ut itaq; studiosi medicinæ in promptu habeant medicamenta que præcipuas corporis partes iuuant, adeo q; ipsis tota sua substantia familiaria sunt, non pigebit ordine eorundem catalogum texere, ab ijs quæ caput iuuant exorfi.

QVAE CAPVT IUVANT.

Caput XXXIX.

Calefacientia: acorus, agallochum, ambarum, anisum, asarum, betonica, Calificientia.
calamintha, chamamelum, castoriũ, carpesium, eufrafia, fœniculum, galanga, ladanum, lauandula, lauri folia, & bacca, macer, melilotum, maiorana, mentha, moschus, myrobalana beletzica, nigella, nuxmoschata, pœonia, pulegium, ruta, satureia, salvia, seseli, serpyllum, sesamum, sisymbrium, stechas, thus, xylobalsamum. Refrigerantia: acetum, lac humanum, lactuca, myrtifolia & bacca, nymphææ folia & flores, papauer erraticum, rosa, salicis folia, solanum fatium. Refrigerantia.

QVAE THORACEM ROBORANT.

Caput XL.

Calefacientia: acorus, adiantum, ammoniacum thymia, amygdalæ amara, Calificientia.
ræ, agaricus, carica, cinamomum, costus, calamintha, dracunculus, ficus, glycyrrhiza, gummi arabicum, iuncus rotundus odoratus, helenium, hyssopum, iuniperus, iris, lini semen, marrubium, myrrha, nasturtium, origanum, pinea nux, palmulæ, penidia, piper, pulmo vulpis, sagapenum, scabiosa, scilla, scordium, stichas, triticum, terebinthina, thymus, vrtica, vua passa. Refrigerantia: Hordeum, myxa, papauer fatium, mora, tragacantha, viola, zizipha, tussilago. Refrigerantia.

QVAE COR IUVANT.

Caput XLI.

Calefacientia: Ambarum, amomum, buglossum, behen, carnabadium, cinamomum, cardamomum, caryophyllum, citrei cortex & succus, crocus, Calificientia.
doronium, galanga, melissophyllum verum, macer, moschus, mentha, ocimum, polium, rosmarinus, rosa, (spodium Arabum, vt falso putant,) spica nardi, succinum, styrax, vnguis odoratus, xyloaloe, zadura vel zedoaria. Refrigerantia: Acetum, corallium, ebur, hyacinthus gemma, lemnia terra, nymphæa, rosa, santala, smaragdus, viola, vniones, os cordis ceruini, sericum crudum. Refrigerantia.

QVAE STOMACHVM ET VENTRICULUM ROBORANT.

Caput XLII.

Calefacientia: Absinthium, agallochum, aloe, amygdalæ dulces, anisum, Calificientia.
artemisia, alter atticus, cardamomum, calamus odoratus, careum, cassutha, cinamomum, caryophyllum, cuminum, cupressus, cortex citrij, fœniculum, galanga, gentiana, helenium, iuniperus, iuglandes, iuncus odoratus, ligusticum, macer, mentha, mastiche, malobathrum, melilotus, nuxmoschata, nucleipini, piper, serpyllum, smyrnium, xyloaloe, zingiber. Refrigerantia: Cucurbita, cucumis, cotonea, intybum, lactuca, mala punica, melones, mespilum, nymphæa, oxalis, portulaca, plantago, pyra, rosæ, viola. Refrigerantia.

QVAE IECVR FIRMANT.

Caput XLIII.

L iij

Cale-